

ברכת המזון (27)

והולכת. ומהו מגדול, שעשה להם מלך המשיח כמגדל, שנאמר "מגדול ישועות מלכו". עד כאן לשון המדרש. כתב עלה ריבר"י ועל כן אנו אומרים מגדיל על ענין הגאולה שתתגדל ותלך בקרוב זמן, ובאריכות גדול יהיה העניין. אמנם ביאור תיבת "מגדול" אין פירושו כן, כי תיבת מגדול אינה מתייחסת לצורת הגדילה, כמו שפרשנו תיבת מגדיל שפירושה דבר הגדל והולך, אלא מתייחסת לדבר עצמו, להגדירו ולומר שהוא גדול. ולפי האמור יש לפרש הפסוקים כך, דהיכא דכתיב "מגדיל" פירושו שהישועה תהיה מתגדלת והולכת, דהיינו שתהא בשלבים ולא בבת אחת. והיכא דכתיב "מגדול" פירושו שהישועה עצמה תהיה גדולה, בין אם נפרש על דוד ובין אם נפרש על המשיח.

ספר "חיים של ברכה"

מגדיל ישועות מלכו

ה"בין איש חי" בספרו "אדרת אליהו" באר את הפסוק כך: בגמרא (שבת קד.): דרשו חז"ל: "א- ב' בינה, ג' ד'- גומל דלים". אדם שאיננו עשיר, אך עדיין יש לו מה לאכול, האם חייבים לתת לו צדקה כבר עתה, או שיש להמתין עד שכמעט ימות ברעב ולפני מותו לתת לו על מנת שיתאושש? התשובה ברורה צריכים להתחיל לעזור לאדם מיד כאשר הוא מתחיל להתדרדר, ולעזור לו עם כל הכלים. והנה במילה "מגדיל" מופיעות האותיות ג' ד', אבל הג' מופיעה עם כל המילוי שלה "ימל", ואילו הד' מופיעה ללא מילוי, רק הד' עצמה. ללמדנו, כי הד', הדל, גם אם אין לו את המילוי, הוא עדיין לא עני גדול, עדיין אינו מת ברעב, מכל מקום כבר עכשיו צריכים לגמול עמו חסד ולעזור לו. וכמה לעזור לו? עם כל הגימל, ואז "ישועות מלכו", יבוא המשיח, כמו שאמרו חז"ל, שבזכות הצדקה תבוא הגאולה.

ומתוך האור "הגדה של פסח"

מדוע בחול אומרים מגדיל ובשבת מגדול

ומה שבחול אומרים "מגדיל" ובשבת "מגדול" הביא האבודרהם בזה ב' פירושים, וז"ל: קבלתי מרבתי כי בשבת יש לומר מגדול ישועות בוא"ו, ובחול מגדיל ביו"ד, ונראה לי הטעם, מפני שהשבת הוא מלך גדול נגד החול, ומגדול הוא מלא בוא"ו [רוצה לומר בכתיב מלא] וחול"ם בוא"ו הוא מלך גדול, ומגדיל הוא חסר יו"ד [רוצה לומר בכתיב חסר] וחירי"ק בלא יו"ד הוא מלך קטן. ועד מגדיל הוא בתהלים ועדיין לא היה דוד מלך, ומגדול הוא בנביאים וכבר היה דוד מלך. ואפשר שהדברים נאמרו ע"ד רמז. *ספר "חיים של ברכה"*

הרחמן הוא יזכנו לימות המשיח ולחיי העולם הבא חז"ל אומרים (אבות פ"ד מ"ז): יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה. בעלי המוסר ממחישים את מאמר חז"ל זה כך: ניקח לדוגמה רגע של הנאה, של אושר ושמחה שהיה לנו בעולם הזה, רגע של לידת בן משפחה, של שתית כוס מים צוננים ביום חם, אם נכפיל ונשלש את אותו רגע עשרות פעמים, נגיע לעוצמה של אושר שהלב לא יכול להכיל! עכשיו ניקח את כל התענוגות שיש בעולם כל החתונות, כל המאכלים הכל הכל הכל, ועוד נוסיף לזה את התענוג העילאי שהיה לרבי עקיבא איגר כשה' האיר עיניו בדברי הרשב"א, את כל הנאות העולם הזה של כל מיליארדי האנשים, ואפילו הנאת נשימת האויר של כולם, עדיין לא נגיע לתענוג של שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא! ו"קורת רוח" פירושה הנאה של "ריח" בלבד! זוהי "שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא". ננסה, אפוא לתאר לעצמנו מה הם "חיי העולם הבא" בעצמם, עליהם מבקשים שנזכה להם!
"הגדה של פסח, תפארת שמשון" רב פינקוס זצ"ל

ולחיי העולם הבא

לכאורה, הרי נצטוינו שלא לקיים המצוות על מנת לקבל פרס, ואיך מבקשים לזכות לחיי העולם הבא. ברם מצינו (מנחות מא.): שבעידנא דריתחא מענישים על אי התחייבות במצוה, ופרש רבינו יונה (שערי תשובה כ. כב), כי ענוש יענש לעיתות בצרה על דבר אשר לא חמד בלבו יופי המצוה ושכרה לבעבור סבב פני דבר חיובה עליו. וצריך לומר שעשיית המצוה צריך שתהיה בגלל הרצון לעשיית רצון הבורא. אבל זלזול בשכר בעולם הבא שכתוצאה ממנו אינו מתחייב במצוה, זה מורה על זלזול גדול מאוד ברוחניות, ועליו יענש.

"הגדה של פסח" אהלי תורה, רב שטיינמן זצ"ל

ביאור המילים מגדיל ומגדול

וביאור ההבדל בין "מגדיל" ל"מגדול" כך הוא, ד"מגדיל" פירושו דבר הגדל והולך, וכמו שהביא הריבר"י את לשון המדרש (מדרש תהלים מזמור י"ח). דאיתא שם: כתוב אחד אומר, מגדיל, וכתוב אחד אומר מגדול. א"ר יודן, לפי שאין הגאולה של אומה זו באה בבת אחת אלא קימעא קימעא. ומהו מגדיל, שהיא מתגדלת והולכת לפני ישראל. לפי שהן עכשיו שרויין בצרות גדולות, ואם תבוא הגאולה בבת אחת, אינן יכולין לסבול ישועה גדולה שהיא באה מתוך צרות גדולות. לכך הוא באה קימעא קימעא ומתגדלת

דורשי ה' מבינים הכל לטובה

ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב

וכך ביאר הגאון רבי שמחה בונים מפסיחא: ודורשי ה' לא יחסרו מאומה, ולמה? משום שכל טוב, דהיינו: משום שכל מה שנעשה עמהם הוא טוב בעיניהם, ועל הכל הם אומרים גם זו לטובה.

ספר "כמוצא שלל רב ברכת המזון

וכי אין דורשי ה' שאין להם כל טוב?

ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב

והלא יודעים אנו שאין זו המציאות, רבים הם דורשי ה' שלא רק שאין להם כל טוב אלא שבקושי הם מתקיימים, ומי לנו גדול מרבי חנינא בן דוסא, שכל העולם קים בזכותו, והוא אין חו יותר מקב חרובים בערב שבת לערב שבת? (ברכות יז:)

אלא אמר רב אליהו לופיאן, יש לדייק בלשון הכתוב, שלא אמר שדורשי ה' יהיה כל טוב, שהרי דרכה של תורה היא: פת במלח תאכל, ומים במשוה תשתה, ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה (אבות ו. ד), אלא "לא יחסרו כל טוב", כלומר: כל הטוב פשוט אינו חסר להם! דומה הדבר לאדם שיכנס לבית חבירו, יפתח את ארון התרופות וכאשר יגלה כי הוא ריק, יתמלא ברחמים על חבירו ה'מסכן', שאין לו את כל אותם תרופות וגוללות נגד מחלות שונות ושאר מרעין בישין, כפי שלו יש בביתו, אדרבה, מי שזקוק לכל תרופות הוא מסכן! וכן אנו מתייחסים גם "לכל טוב" של הבלי העולם. אנשים טועים לחשוב שהאושר נמצא בעושר, ומשוכנעים שאם רק יהיו להם ארמון פאר, כלים נאים ומרכבה מפוארת יהיו מאושרים ושמחים בחייהם. לא רק שאין זה נכון, אלא שהרדיפה הבלתי פוסקת שלהם אחר הממון, מכלה את כל זמנם ואף בריאותם ושלוות נפשם.

ועל כך אמר הכתוב: "כפירים רשו ורעבו", כי מי שיש לו מנה, רוצה מאתים, יש לו מאתים רוצה ארבע מאות, והאושר תמיד ממנו והלאה, ואילו "דורשי ה' לא יחסרו כל טוב". מה חסר להם בעולם ומה הם צריכים עוד, כאשר התורה הקדושה היא שמחת חייהם והמצוות הם אושרם, "משפטי ה' ישרים משמחי לב, מצות ה' ברה באירת עינים", ועל כך די להם בפת במלח ומים במשורה, והם מאושרים.

ספר "כמוצא שלל רב ברכת המזון

ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו

כך יש לפרש: לכאורה יש כאן כפל לשון? אלא יש לומר: ברוך הגבר שיהיה לו בטחון בהשם יתברך, עד שהם יתברך יהיה בטוח בו, שהוא לא יפול ממדרגת בטחונו.

בשם ר' יחריאל מפשיסחא

הלכה: הקדמה בטעימת מכוס הקידוש

אין עניין הלכתי להקדים את אשתו לאחרים בטעימת מכוס הקידוש, אלא נותן לה תחילה משום כבודה, ועל כן כשהוריו בביתו יש להקדימם מפני שהוא חייב בכבודם יותר מכבוד אשתו. אולם יש לדעת כי בבציעת 'המוציא' יש טעם על פי קבלה להקדים ולתת לאשתו תחילה (בין איש חי פרשת וירא סעיף טו), על כן בכך שיש להקדימה גם להוריו, אלא א"כ יש חשש שיפגעו אין לו לעשות כן אלא יקדים ויתן גם מבציעת הפת להוריו תחילה ורק אח"כ יתן לאשתו ולשאר המסובים.

ספר "הליכות שבת" רב אופיר מלכה שליט"א

פתגם: כאשר אנו דואגים על מה דעתיד לקרות ומהרהרים על מה שהיה בעבר, אנו מחמיצים את מה שקורה כעת.

חקירה: בגרות

זכות האב על בתו היא זכות לזמן עד הבגרות או מתתו, או שהיא זכות לעולם, ורק הבגרות או מיתתו מפקיעה אותה (קובץ שיעורים ח"ב יא-ג, שיעורי ר' שמואל קידושין עמוד קמז).

סיפור: מצוה הבאה מעבירה

אפיקורוס אחד התפאר לפני ה"נודע ביהודה" דרך קינטור" כבר עברתי על כל עבירות שבתורה, פרט לאחת, והיא: איבוד עצמו לדעת. תנוח דעתך, השיב הגאון, עבירה זו אי אתה יכול לעבור, לפי שבמעשה התאבדות רק תקיים מצווה מן התורה: ובערת הרע מקרבך?

ספר "חד וחלק" חלק א' (דף יב)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם רפאל בן רבקה, חיים מאיר בן גבי זוהרה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ייס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליוה, רישאר שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן זוהרה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צרלי בן ג'ולייט אסתר. אמיל חיים בן עזו עזיזה. ראובן בן חנינה, רחל בת מיה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען

לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:

germon73@hotmail.fr

ניתן למצוא את העלון

www.kollel-aixlesbains.fr